

Guru darshana

Basile Catoméris
(Vishuddhananda Giri)

Att överföra kunskaper eller personliga erfarenheter och insikter inom traditionell Yoga sker i ett slags treparts samspel. Först är det läraren som med sitt kunnande, sin ansvarskänsla, pedagogik, erfarenhet och intuition lär ut och kanske även inspirerar. Mottagare är eleven som med sina specifika behov och efter bästa förmåga tar emot den förmedlade kunskapen. Och sist är det en lugnande atmosfär mellan och kring dessa aktörer som medverkar till att kunskapsförmedlingen sker under optimala förhållanden.

Sedan antikens Indien har Yoga-läror oavbrutet förmedlats via en guru. Där anses denne guru oundgänglig för andliga sökare. Guru, hävdar den indiska Yoga-traditionen, är nyckeln till andlig framgång, den som förmedlar kunskap om andliga ting, en rentav helig "katalysator". Att gurus handledning är så viktig är framgår av det faktum att många indiska andliga sökare i årtal ibland har gjort pilgrimsfärder kors och tvärs över det ofantliga landet i hopp om att få möta - och bli accepterade - av en andlig lärare. Vördnad som i sin egenskap av andlig lärare spelar han - eller hon - en viktig roll i sitt Yoga-centrum.

Där överfördes alla Yoga främst muntligt. Den förmedlade undervisningen siktade på att klargöra vad Yoga är enligt lärarens ärvda specifika lära, dess syften och praktiska anvisningar. Alla dessa kunskapsmedel väntades föra eleven närmare sitt ideal. I denna undervisning var det brukligt att inkludera kollektiva eller individuella ritualer och böner. Lärare eller gurun var, och alltjämt är, en kvalificerad man eller kvinna. Denna guru förväntas vara ärlig, kunnig och erfaren. Med enkel eller sofistikerad pedagogik erbjuder gurun en muntlig undervisning för en grupp elever eller individuellt. Inte sällan kan elever få gurun kommentarer på grundläggande skrifter ur and-

lig litteratur, indisk eller från annan källa. Genom sin förmedling av Yogas teorier samt praktiska anvisningar kan gurun ibland få inspirerade elever att finna en levande förebild, en inspirationskälla som omfattar både den andliga och den världsliga aspekten av sitt liv.

I Indien är sådana andliga lärare alltid respektingivande och högt prisade. Direkt eller indirekt spelar de en viktig social roll i samhället.

För den icke indisk-född jag var blev istället den andliga gestalten med visdom och djup kunskap, som gjorde mitt möte med Guru Goswami till ett sällsynt privilegium i livet. Han var mannen som skulle bli medelpunkten i mitt livs kompass.

Respekt och vördnad är känslor som speglas i en gammal indisk tradition som kallas *darshana*.

Darshana-kutymen är inte produkten av människans fantasier eller sinnets vilda projiceringar. Den grundar sig inte enbart på respekt för en gurus eventuella höga ålder, utseende, karisma eller anseende. Den grundas bland annat på hinduernas respekt för sina heliga traditioner och deras medvetenhet om gurunns viktiga roll i förmedlingen av det kontinuerliga andliga flödet.

Varje seende av gurun uppfattas av lärjungar (eller övriga) som en ren välsignelse! Detta darshana-seende har föga att göra med lärarens fysik. Dess djupare mekanism förekommer också i andra former av Indiens kultur. Till exempel när den för hinduer heliga floden Ganges blir en viktig källa till att renas alternativt förknippas med högsta Gud-Modern utan att bry sig så mycket om kvaliteten i den vattenström som rinner från det mäktiga Himalaya-massivet ned till den stora oceanen.

Darshanas immateriella dimension leder i själva verket till upplevelsen av en inre verklighet - en inlevelse - vars positiva effekter tål väl att jämföras med andra subjektiva upplevelser: skön konst för konstnären, favoritklanger för

musikälskaren, känslan av välbehag som placeboeffekt skapar osv.

I darshana förnims sålunda något som icke är fysiskt utan som blir ett rent ideal, intellektuellt sett.

Kvalificerade lärjungar brukar kunna etablera en subtil kontakt med guruns högre medvetenhet, som för övrigt inte skiljer sig från vad som genomsyrar hela Universum och den inneboende verklighet som döljs djupt i varje individs innersta väsen. Skillnaden här är lika uppenbar som det ofta påtalade motsatsförhållandet mellan andlighet och materialism. Alla varelser är i själva verket andliga.

Lärjungen i darshana-scenariot ser och känner, inte blott det högsta utan även det bästa han (eller hon) själv besitter, ett förkroppsligat ideal som inte är något annat än det ljusaste och mest osjälviska människan förmår uttrycka.

I den gamla Guru Yoga-traditionen betraktas den andlige läraren som helt oumbärlig för framgång!

Darshana-traditionen är djupt förankrad i en urgammal tradition som inte är fri från paradoxer. Denna darshana-tradition respekteras inte bara av Yoga-utövare utan även av hela det indiska samhället - till och med icke-religiösa människor! För alla där inspirerar åsynen av en guru, en yogi, en sadhu eller andra "*holy men*" respekt när den rent av inte betraktas som renande för själen! För den som trivs i kollektivt enformigt tänkande och som aldrig bekantat sig med indisk kultur, kan bevekelsegrunderna för denna sed blir missförstådda, i bästa fall otidsenliga. Uttalad vördnad för den som besitter andlig status kan lätt associera till sekteristisk personkult - en opassande undergivenhet i landet som ser Demokratin som samhällets sociala skötsel.

I en etnocentrisk värld fylld av populära *bli-min-vän* närverk med Egot i centrum går givetvis våra värderingar i en helt annan riktning. Vi lever ju i en tid som levererar en moderniserad tappning av det romerska begreppet

panem et circenses - bröd och cirkusspel. Vi erbjuds till megashower kring centrala teman i våra flyktiga liv, som till exempel illusionen att finna lyckans källa i teknikens sensationella framsteg. I sökandet efter Kärleken erbjuds romantikern nya modeller i välvilliga kändisars privata liv och sist, söker vi, medvetet eller ej, allt tänkbara flyktvägar för att komma undan tanken på den ofrånkomliga utgången. Det är dessa tre teman som synes dra till sig människornas största uppmärksamhet - när en aldrig före skådad skara TV-tittare bevakar månlandningen, när i bild och ljud en Prinsessa Dianas sagobröllop direktsänds och får romantikens själar att gråta milda tårar; eller när 33 chilenska gruvarbetare räddas under dramatiska förhållanden från en påtvingad vistelse i jordens djupa varma sköte där de svettats i drygt i två månader! Inför ett par tusen bevakande TV-kameror från hela världen och över en miljard TV-tittare. Vilka typiskt nog skådar en annan variant av människans tragiska öde i sin evinnerliga kamp mot dödens mörkas klor.